

System Pierwszej Pomocy w zakładzie pracy

Obecnie obowiązujące prawo w Polsce nakłada obowiązek udzielania pierwszej pomocy, a za nieudzielenie pomocy grozi odpowiedzialność karna:

Art. 162 kodeksu karnego § 1.

Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić **bez narażania siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub poważnego uszczerbku na zdrowiu** - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2.

Nie podlega karze, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu, albo w warunkach, w których możliwa jest natychmiastowa pomoc ze strony osoby bardziej do tego powołanej.

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

art. 5

pkt. 1

Osoba udzielająca **pierwszej pomocy** albo **kwalifikowanej pierwszej pomocy**, osoba wchodząca w skład **zespołu ratownictwa medycznego**, osoba udzielająca świadczeń zdrowotnych w szpitalnym oddziale ratunkowym, dyspozytor medyczny podczas wykonywania swoich zadań oraz wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego wykonujący zadania, o których mowa w art. 29 ust. 5, korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 i 2128 oraz z 2020 r. poz. 568) dla funkcjonariuszy publicznych.

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

art. 5

pkt. 2

Osoba, o której mowa w ust. 1, może poświęcić dobra osobiste innej osoby, inne niż życie lub zdrowie, a także dobra majątkowe w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla ratowania życia lub zdrowia osoby znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

...osoba udzielająca pierwszej pomocy jest chroniona prawem, a osoba, która mogłaby udzielić tej pomocy innej osobie będącej w stanie zagrożenia życia lub zdrowia, a nie czyniąca tego łamie polskie prawo.

Zanim jednak o szkoleniach z pierwszej pomocy zatrzymajmy się na poziomie definicyjnym:

Test na „czepliwość”. Jedna odpowiedź jest prawidłowa. Którą wybrać?

- a) pierwsza pomoc,
- b) pierwsza pomoc przedlekarska,
- c) pierwsza pomoc przedmedyczna,
- d) wszystkie odpowiedzi są prawidłowe,

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

pierwsza pomoc – zespół czynności podejmowanych w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wykonywanych przez osobę znajdującą się w miejscu zdarzenia, w tym również z wykorzystaniem wyrobów medycznych i wyposażenia wyrobów medycznych, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 107, poz. 679 oraz z 2011 r. Nr 102, poz. 586 i Nr 113, poz. 657), oraz produktów leczniczych wydawanych bez przepisu lekarza dopuszczonych do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

kwalifikowana pierwsza pomoc – czynności podejmowane wobec osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego przez ratownika, o którym mowa w art. 13 ust. 1;

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

medyczne czynności ratunkowe – świadczenia opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, udzielane przez jednostkę systemu, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt. 2, w warunkach pozaszpitalnych, w celu ratowania osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

Ratownikiem może być osoba:

- 1) Posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) posiadająca ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, zwanego dalej "kursem", i uzyskaniu tytułu ratownika;
- 3) której stan zdrowia pozwala na udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

Art. 14.

Zakres czynności wykonywanych przez ratownika w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy obejmuje:

- 1) resuscytację krążeniowo-oddechową, bezprzyrządową i przyrządową, z podaniem tlenu oraz zastosowaniem według wskazań defibrylatora zautomatyzowanego;
- 2) tamowanie krwotoków zewnętrznych i opatrywanie ran;
- 3) unieruchamianie złamań i podejrzeń złamań kości oraz zwichnięć;
- 4) ochronę przed wychłodzeniem lub przegrzaniem;
- 5) prowadzenie wstępnego postępowania przeciwwstrząsowego poprzez właściwe ułożenie osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, ochronę termiczną osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 6) stosowanie tlenoterapii biernej;
- 7) ewakuację z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 8) wsparcie psychiczne osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 9) prowadzenie wstępnej segregacji medycznej w rozumieniu art. 43 ust. 2.

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

Art. 10.

Zawód ratownika medycznego może wykonywać osoba, która:

- posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie tego zawodu;
- wykazuje znajomość języka polskiego w stopniu wystarczającym do wykonywania tego zawodu i złożyła oświadczenie o następującej treści:

„Oświadczam, że władam językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu ratownika medycznego”,

Ustawa z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym:

Art. 11.

1. Wykonywanie zawodu ratownika medycznego polega na:
 - 1) zabezpieczeniu osób znajdujących się w miejscu zdarzenia oraz podejmowaniu działań zapobiegających zwiększeniu liczby ofiar i degradacji środowiska;
 - 2) dokonywaniu oceny stanu zdrowia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego i podejmowaniu medycznych czynności ratunkowych;
 - 3) transportowaniu osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
 - 4) komunikowaniu się z osobą w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego i udzielaniu jej wsparcia psychicznego w sytuacji powodującej stan nagłego zagrożenia zdrowotnego;
 - 5) organizowaniu i prowadzeniu zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych.

Art. 207¹.

§1. Pracodawca jest obowiązany przekazywać pracownikom informacje o:

3. pracownikach wyznaczonych do:
 - a) udzielania pierwszej pomocy,

§2. Informacja o pracownikach, o których mowa w § 1 pkt. 3, obejmuje:

- 1) imię i nazwisko,
- 2) miejsce wykonywania pracy,
- 3) numer telefonu służbowego lub innego środka komunikacji elektronicznej.

Art. 209¹.

§1. Pracodawca jest obowiązany:

1. zapewnić środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, [...],
2. wyznaczyć pracowników do:
 - a) udzielania pierwszej pomocy,
3. zapewnić ~~kontakt~~ łączność ze służbami zewnętrznymi wyspecjalizowanymi w szczególności w zakresie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, ratownictwa medycznego oraz ochrony przeciwpożarowej.

Art. 209¹.

§ 2. Działania, o których mowa w § 1, powinny być dostosowane do rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, liczby zatrudnionych pracowników i innych osób przebywających na terenie zakładu pracy oraz rodzaju i poziomu występujących zagrożeń.

§3. Liczba pracowników, o których mowa w § 1 pkt. 2, ich szkolenie oraz wyposażenie powinny być uzależnione od rodzaju i poziomu występujących zagrożeń.

Art. 224.

§ 1. Pracodawca prowadzący działalność, która stwarza ~~możliwość~~ wystąpienia nagłego niebezpieczeństwa dla zdrowia lub życia pracowników, jest obowiązany podejmować działania zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, pracodawca jest obowiązany zapewnić:

1) odpowiednie do rodzaju niebezpieczeństwa urządzenia i sprzęt ratowniczy oraz ich obsługę przez osoby należycie przeszkolone;

2) udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 nie naruszają wymagań, określonych w odrębnych przepisach, dotyczących katastrof i innych nadzwyczajnych zagrożeń.

Art. 237^{11a}.

§ 1. Pracodawca konsultuje z pracownikami lub ich przedstawicielami wszystkie działania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, w szczególności dotyczące:

3) [...] oraz wyznaczania pracowników do udzielania pierwszej pomocy, [...];

Rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bhp

§ 44.

1. Pracodawca jest obowiązany zapewnić pracownikom sprawnie funkcjonujący system pierwszej pomocy w razie wypadku oraz środki do udzielania pierwszej pomocy. W szczególności pracodawca powinien zapewnić:

1) punkty pierwszej pomocy w wydziałach (oddziałach), w których wykonywane są prace powodujące duże ryzyko wypadku lub związane z wydzielaniem się par, gazów albo pyłów substancji sklasyfikowanych jako niebezpieczne ze względu na ostre działanie toksyczne;

2) apteczki w poszczególnych wydziałach (oddziałach) zakładu pracy.

Rozporządzenie w sprawie ogólnego bhp

§ 44.

2. Ilość, usytuowanie i wyposażenie punktów pierwszej pomocy i apteczek powinny być ustalone w porozumieniu z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, z uwzględnieniem rodzajów i nasilenia występujących zagrożeń.

3. Obsługa punktów i apteczek, o których mowa w ust. 1, na każdej zmianie powinna być powierzana wyznaczonym pracownikom, przeszkolonym w udzielaniu pierwszej pomocy.

4. W punktach pierwszej pomocy i przy apteczkach, w widocznych miejscach, powinny być wywieszone instrukcje o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku oraz wykazy pracowników, o których mowa w ust. 3.

5. Punkty pierwszej pomocy i miejsca usytuowania apteczek powinny być odpowiednio oznakowane, zgodnie z Polską Normą, i łatwo dostępne.

Art. 8.

1. Podstawa programowa, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.1)), uwzględnia edukację w zakresie udzielania pierwszej pomocy.
2. Zajęcia edukacyjne w zakresie udzielania pierwszej pomocy są realizowane z udziałem:
 - 1) lekarzy systemu,
 - 2) pielęgniarek systemu,
 - 3) ratowników medycznych.
4. Zajęcia edukacyjne w zakresie udzielania pierwszej pomocy mogą być realizowane przez nauczycieli posiadających odpowiednie przygotowanie.

Rozporządzenie w sprawie szkolenia w dziedzinie bhp

§ 5. Obowiązki organizatora szkolenia:

... zapewniają:

3) wykładowców i instruktorów posiadających zasób wiedzy, doświadczenie zawodowe i przygotowanie dydaktyczne zapewniające właściwą realizację programów szkolenia;

Europejskość i światowość szkoleń

Po kwestii nazewnictwa warto zająć się kwestią **certyfikacji**
– „europejskości”, czy „międzynarodowości” **uprawnień**
po szkoleniach z pierwszej pomocy

Większość instytucji prowadzących szkolenia w zakresie pierwszej pomocy przekazuje treści zgodne z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC) lub Amerykańskiego Stowarzyszenia Kardiologicznego (AHA), ale żeby od razu używać słów "międzynarodowe, czy europejskie uprawnienia" to chyba lekka przesada, ponieważ informacja ta mówi tylko o tym, jaki system szkoleniowy na kursie był używany. Jest to istotny element i uwierzytelniający kurs czy szkolenie, ale często jest to tylko i wyłącznie chwyt marketingowy, który krzyczy do nas - BĘDZIESZ MIAŁ CERTYFIKAT MIĘDZYNARODOWY/EUROPEJSKI BĘDZIESZ NA CAŁYM ŚWIECIE MÓGŁ UDZIELAĆ PIERWSZEJ POMOCY?,

Europejskość i światowość szkoleń

Co jak nie będę miał tego certyfikatu to nie będę mógł na całym świecie udzielać pierwszej pomocy.

Czy wydajecie państwo plastikowe karty uprawniające na całym świecie do udzielania pomocy?

To pytanie czasami się zdarza usłyszeć firmom szkolącym z zakresu pierwszej pomocy.

Jaka ma być odpowiedź tak, czy nie?

Żadna z tych odpowiedzi nie jest prawdziwa, ponieważ **udzielanie pierwszej pomocy to nie jest uprawnienie to obowiązek.**

Europejskość i światowość szkoleń

Nie ma innych przepisów regulujących kwestię, kto może prowadzić zajęcia z pierwszej pomocy.

Jednym słowem **w nie ma w Polsce jednolitych przepisów, które by określała kto może, a kto nie może nauczać pierwszej pomocy np. pracowników firm, urzędników i inne osoby zainteresowane podniesieniem swoich kwalifikacji z tego zakresu.**

Dziękuję za uwagę

